

apna in potem se vse to z vodo polije, kmalo mravelj ni več.

### Pomoček zoper zeljne gosenice.

Potegne se okoli zelnika in tudi med pozameznimi gredami 2 — 3 prste široka brazda, v katero se potem konopljinno seme poseje. Konoplje se pusté rasti in stati, dokler da je zelje zrelo in zabrani, da gosenice od zvonaj na zelje ne prilezejo. Drupi zopet svetujejo drobnjak in ostrožnik (*Delphinium*) ob krajih zelnjnih gred nasaditi.

Ko te rastline cvesti začno, se zeljni belinci tropoma po njih posedajo in po duhu omamljeni obvisé ali pa blizo teh rastlin na zemljo pocepajo. Po solnčnem zahodu se belinci poberó in potopejajo. Tako se veliko tega mrčesja pokonča.

Sejmi. 31. julija: sv. Jakob v Dolu, Ormož, Konjice, Mahrenberg, sv. Martin pod Wurmbergom, Zagorje; 1. avgusta: Gomilica; 2. avgusta: Gradec, Schwauberg.

## Dopisi.

**Iz Maribora.** (Posojilnica — mestni zastop — profesorji — mešetarstvo.) Slovenska posojilnica dobro napreduje, kar je požrtvovalnej delavnosti ravnateljstva v prvi vrsti zahvaliti. — Mestni župan in še dva odbornika hodila sta prosit ministra Pražaka, naj dovoli v Mariboru nastaviti okrožno sodnijo. So li kaj opravili, to ni znano. Tudi zastran Barthelna je vse tibo. Mariboržane je tega deda vendar sram. Javno bolnišnico pri sv. Magdalení bodo povejšali; od g. Lorberja so kupili zemljišča za 1251 fl. Stari „Poganzewirth“ g. Ramšek, ki uže dolga leta pred rutevžem gibanice prodava ter ima dve hiši v mestu in plačuje doklade mestne, prosil je za sprejetje v mestno občino, pa so mu dvakrat odbili. Poprosil pa je tudi Jud in profesorski suplent mariborske gimnazije, Bog vedi odkod prišedši nekov Hirschler, no, in liberalna nemška gospoda ga je takoj sprejela in še plačo do 80 fl. znižala. Katoličan, Slovenec, dolgoletni davkeplačilec velja pri mariborskem mestnem zastopu 440krat menje, kakor kakov Jud, ki še ni nič in nima nič. — Pri zadnjem tomboli imeli so 595 fl. čistega dohodka. — Tukajšnji nemški profesorji slujejo kot nasprotniki Slovencev. Čujemo po mestu govoriti o njih res čudne reči. Eden je bajle se izustil v svojej teutonskej jezí, da bi najbolje bilo Slovence kakor uši potuškatí. Temu se moramo res smejati, ni vzroka jeziti se. Na realki je premalo učencev, a preveč profesorjev, zlasti drugega zgodovinarja ali „historika“ ni treba, ker ga še na gimnaziji ni. Čas kratijo si pa nekateri s tem, da kar gorijo za nemški „Schulverein“. Profesorja Nagele in Knobloch nadlegujeta z bogatim dr. Otmarjem Reiserjem in njegovim gozdarjem vred uboge Pekerčanje pri Lembahu neprenehoma. No, in čujemo, da so jih vgnali v kozji nemčurski rog! Za

par slovenskih otrok v Pekrih naredi „Schulverein“ nemško šolo ponemčevalnico. Znani Karneri v Wildhausu pa nek dohtar debelotrebušnik v Mariboru šla sta med mešetarje za revni celjski nemčurski listič; prvi si je naročil 100 iztisov, drugi pa 63 in jih raznašata po okolici. Gospoda sama sebi ne priznavata s tem velike vrednosti, ker s tako slabo robo mešarita! Kaj pa, če marsikdo vsiljeni listič zanese, kamor tudi onedva v sili morata? Zabraniti tega nista kos.

**Iz Ptujá.** (Mihelič propal.) Čitateljem „Slov. Gosp.“ je znano, da je okrajni zastop ptujski lani dne 27. oktobra izbral Gg. dr. Gregoriča, posestnika Koserja, dr. Ploja, župnika Rajčá in profesorja Žitka v okrajni šolski svet, in da je 15 meščanov pobegnolo takrat iz seje, zagrozivši se, ka bodo oni vse to sprevergli. Tudi trije slovenski Judeži so se onim bili pridružili, misleč, kar slovenski narodnjaki sklepajo, to ne bode obveljalo, ker je Mihaličev Honzek rekel, da bo napravil strašansko pritožbo. V tejstej seji je trdil, da naš načelnik g. Rajšp seje ni v redu sklical, da stari Strafela še o seji ničesar ni zvedel itd. Napolnil p et pol dolgo godlo in odposlal v Gradec deželnemu glavarstvu, naj se vse ovriže, kar se je takrat brez njih osemnajsterih sklenolo. Visoko dež. glavarstvo pa je v sporazumljenji z vis. deželnim odborom odgovorilo, da vse to, kar Mihalič piše, nič ne velja, in je pritožbo zavrglo. Z eno klofuto pa Mihalič ni bil zadovoljen in pritožil se je dalje do ministerstva. Pa te druge pritožbe že niso hoteli vsi podpisati, ampak samo 15 jih je bilo nezadovoljnih z razsodbo deželnega glavarstva, med temi rekurenti bil je seveda tudi ljubeznjivi vidovski — Schoschtersch, pozná ga pač vsak. Pa tudi visoko ministerstvo je spoznalo, da na tem nič ni resnice, kar Mihalič čenča, in je rekurz odbilo. Kaj bode Honz zdaj storil in koliko njih bo še si šlo po tretjo klofuto, koliko pa ga na cedilu pustilo, to bomo uže zvedeli. Velepoštovanim narodnjakom v okrajnem šolskem svetu pa želimo krepko zdravje. Sčasom bodo zagrizeni sovražniki našega naroda, nečem reči na tleh ležali, ampak prisiljeni bodo nam pripoznati vse one pravice, koje nam grejo po Bogu in cesarji; začetek je dober.

**Iz Ormoža.** (Iz letnega poročila gimnazije ptujске) poizvemo, da je ondi s početkom šolskega leta vstopilo 124 učencev, do konca pa ostalo 115. Med temi bilo je 72 Slovencev; 31 Nemcev in 2 Madžara; glede vere so vsi katoličani. 21 učencev dobilo je svedočbo z odliko, 72 pa prvi red; ostali še imajo kak popravek ali pa so celo propali. Šolarine se plačalo 756 gold. in upisnine 102 gold. Od njih 8 profesorjev je 5 znanih vrlih narodnjakov namreč gospodje: Glovacki, Hubad, Jug, Kunstek in Žitek; trije pa Nemci, med njimi eden razve

„hudiča!“, na kojega se pre včasi pozove, nerazume ne edne slovenske besede. Pa kako tudi bi, saj še je komaj 13 let v Ptuji „professor“ po večini slovenskih dijakov, ki pa so primorani za leto dni nemški se naučiti, in če dobijo „dvojko“, in leto in denarji so zgubljeni. — Nekaka malo-pridna prislovica veli: „včasi se mora tudi hudiču sveča prižgati“. V tem letopisu pa ste se na Nemško prestavljenemu ravnatelju Fichna-tu prižgali dve, in sicer veliki kakor žrd . . . . . (Časih je dobro bežečemu sovražniku zlate moste staviti. Ured.) Izmed 21 odličnikov je 16 Slovencev, in le samo 5 takih Nemcev.

**Iz Doberne.** (Potres. — Tombola. — Dar. — Počitnice. — Škoda.) V 17. dan junija blizu  $\frac{3}{4}$  zjutraj se je pri nas zazibala zemlja 4krat zaporedoma, pravijo, da se je tudi ob  $\frac{1}{2}$  12. uri malo stresla. — Nek tukajšen trgovec goste topličarje kratkočasi s tombolo, ki jo pod vedrim nebom pripravlja vsaj po dvakrat v tednu. Letos je zavoljo tega gosposka začela od njega zahtevati štibro. To je povzročilo, da je igranje opustil, pa samo za nekoliko časa. Premislil si je ter sedaj plačuje dačo. — Neka Dunajčanka je pred odhodom iz naših toplic županu izročila 100 gold. k znesku, ki ga občina nabira za zidanje posebnega poslopja za siromake. — Škoda, ki je vsled zadnjih nalivov zadela vzlati hribovce, je uradno cenjena do 2695 gold. — Okrajnošolski svet je razposlal vprašanje, ne bi li se šolske počitnice dale preložiti v dobo med 15. dnevom avgusta in zadujim septembra? Od tod se je odgovorilo, naj bi počitnice bile, kakor o svojem času, namreč v drugej polovici septembra do konca oktobra, ne pa, kakor doselej, od 1. septembrovega do 15. oktobrovega dneva. Mogoče, da je sedanja in tudi nameravana uredba kje primerna, toda tukaj imamo tehtnih uzrokov nasproti. Skušnja med ostalim priča, da so začetkom leta sedaj po 4 tedne klopi večjidel prazne, v prejšnjem času je ta prikazen bila le skoz 14 dnj.

**Iz Konjic.** (Protest). Frauc Kumer, po domače Pukelj, je podpisal zloglasno Miheljevo prošnjo, da bi se ne vpeljal slovenski jezik pri sodnijah in šolah. Mislilo smo, ko smo to o svojem županu izvedeli, da se je Kumer nemškega jezika naučil, da bo v kratkem službo notarja v Dobriški vesi prevzel. Ali temu ni tako. Pukelj nemško ne ume, niti ne govori, svojo ime težko z nemškimi črkami podpisuje, slovenski tudi pisati ne zna. Res čudno je toraj, kako se držne ta človek ovo nemčursko prošnjo Miheljevo podpisati in nas trde Slovence izdajati? Ali ljubi Pukelj! on gotovo pozna Prihofske gorice in lepo belo cerkev sv. Matere božje v Prihovi. Postavi se naj z Zajkotom vred na visoki stolp cerkve in zakrolita: „Mi smo Nemci, mi čemo Nemci biti“ in odmevalo se bode jima iz Berj, iz Vinarij, iz Kacineka, iz Korpelj, iz Verhovelj, iz

Prelog, iz spodnjega in gornjega Grušovja, iz Raskovca itd.: „slovenske smo gorice, slovensko vino rodimo, Slovenci so naši prebivalci, slovenske so naše matere, Slovenci hrabri naši sinovi! Nima nobenega vpliva na nas niti Judež, niti odpadnik, niti izdajatelj, niti nemčur! Zvesti ostanemo Slovenci Bogu, cesarju in mili lepi svoji slovenski domovini.“ — Ker to, kar je Kumer podpisal, čisto nič ne pomeni, nas tudi ne briga, našega prepričanja ni izjavljal. Da pa nikdor si ne domisli, da smo s Kumer-jem jedne misli, ali da se z njim strinjamo, zato smo vsi podpisali slovensko prošnjo do visokega državnega zbora: „Naj blagovoli sklenoti popolno izvedenje enakopravnosti slovenskega jezika v ljudskih in srednjih šolah na učiteljskih, v vseh uradih in pred sodnijami, in da se za Slovence samo jedna deželna nad-sodnija v slovenskej Ljubljani ustanovi. Mi terjamo posebno, da se takoj pri sodnijah slovenski, pa pravilno, z nami govori, da se slovenski zapisniki z nami narekujejo, da slovenske odloke in rzsodbe dobivamo, katere mi brati in tudi umeti moremo. Če pa Pukelj samo nemški govoriti hoče, naj se pa prav dobro nauči, potlej pa naj gre za župana z Breindel-nom nekam v nemško mesto.“

**Iz Celja.** (Slovensko uradovanje. — Rakuš - Glantschniggov rogovilež.) V „Slov. Narodu“ beremo veselo novico, kako se vendar enkrat tudi pri celjskej sodnji Slovencev pravica do enakopravnosti priznava: slovenske tožbe in uloge rešavajo se slovenski. Pri bagatel-nih obravnava daje g. Lulek vse govore slovenskih strank in slovenskih prič spisavati slovenski. Ljudje pazljivo poslušajo pri narekovanji. Stranke prihajajo dobro podučene k sod-niji, ker iz tožbe in iz slovenskega odloka razvidijo, kaj nasprotnik hoče in kako se je obnašati jim pri obravnavi. Tudi so sedaj došle nove tiskovine za vsaki izmed navadnejših odlokov in se porablja. (Tudi v Mariboru je tako. Ured.) Dobro, to smo hoteli in zadovoljni smo. Z veseljem naznanjamo to čitateljem „Slov. Gospodarja“ z dostavkom, da tudi g. Zhuber in g. Schwentner spretuo in gladko slovenščino rabita in se nje u. pr. pri zemljiščnih prodajah tudi vrlo poslužujeta. Bodi toraj izrečena prisrčna zahvala vsem trem po imenu navadenim gospodom! (Radostni pritr-dimo. Ured.) Tukaj smo tedaj zadovoljni. Tega pa Slovenci nismo nikder tirjali, kar Rakusch-Glantschnigg v svojem nemčurskem rogovileži nam podtikata: „da bo le slovenski jezik v uradih imel veljavo“. Tega nismo tirjali in se tudi ne godi, čeravno smo dosegli, da se pri sod-nijah uraduje slovenski. Nemcem ne delamo nobenih krivic, jim takih tudi ne želimo. Zato se pri sodnijah nemške vloge nemški rešujejo, kakor poprej. Toda dosegli smo ob enem, da se sprejemajo tudi slovenske vloge in slovenski rešujejo. No, in tako je prav. Vsakemu svoje! Bosa je

toraj trditev Rakusch-Glantschniggova in nalašč izmišljena, da zamoreta Nemce leži iznemirjati, Slovence pa begati. Z golo resnico tega ne bi mogla. No in listič, kateremu je takih sredstev treba, ne bode Slovencev dolgo motil, če prav ga vsi nemčurji na stotipe med ljudstvo spoganjajo. „Laž in krivica so kratkih nog!“

### Politični ogled.

**Avstrijske dežele.** Tirolski deželni zbor ima konservativno večino in je mnogo dobrih predlogov kmetškemu ljudstvu v pomoč sklenil: n. pr. da bi mogel kmetški človek denarjev v zajem dobiti proti manjšim obrestim; tudi je sklenol volilno pravico raztegnoti na manjše posestnike n. pr. ki plačujejo samo 5 fl. direktne dače; na Štajerskem bi to tudi potrebno bilo. — Volitve 29. jul. v Celovci za deželni zbor se Slovenci nečejo udeležiti, ker uže vsi Nemci za gluhega Laksa gorijo. Naj ga volijo! Volitev za državni zbor v Lavantskeji dolini bode 24. avgusta. — Sedaj so Slovenci tudi v Celji, pa v Pliberku in Železni Kapli na Koroškem dosegli, da se v sodnijah slovenski uradujo, kedar to potreba nanese. No, to smo hoteli! Nebenemu Nemcu pa ni glava zaradi tega odletela! Jednako bodo se nemčurji udajali potrebi, kedar dobijo Slovenci jednako-pravnost v gimnazijah. V Kamniku na Kranjskem so č. oo. frančiškanom šole odvzeli in razpisali učiteljske službe; frančiškani so učili skoraj zastoj, nove učitelje bo treba plačevati. — Kranjski deželni zbor bode sklican meseca septembra zadnje krat. Pri novih volitvah bodo Slovenci pihali nemčursko-liberalno večino. O tem ne dvomimo več. — Tržaški mestni zastop bo treba razpustiti; italijanski liberalci postopajo tako nedostojno, da ni mogoče voliti odborov. To je menda nekaj krivo, da ne odpre cesar sam tržaške razstave. — V Spljetu v Dalmaciji so italijanski liberalci razsajali v mestnem zastopu 20 let, sedaj so v 1. in 2. razredu propali; bratje Hrvatje dobili so največje mesto dalmatinsko v svojo oblast; nemški liberalci pa solze točijo! — Minister Kallay začel je nepovoljne uradnike iz Bosne izganjati; fml. Dahlen gre baje v pokoj. Okolo Foče prikazalo je se zopet več vstaških čet.

**Vnanje države.** Nemški katoličani hoteli so cesarja prositi, naj dovoli kolonjskemu nadškofu vrnoti se iz prognanstva v Kolonijo ali Köln nazaj. Ministri pa ove prošnje niti cesarju predložiti niso hoteli. — Kronanje ruskega carja bode v Moskvi 13. avgusta. — Srbsko ministerstvo preganja novinarstvo in vsled tega v Belgradu prenehalo izhajati mnogo listov. — Italijani so jezni na Angleže in Francoze, ker jim ti Egipt pred nosom proč jemljejo. — Francozi sicer sami ne strežejo po Egiptu, ali Angležem ga tudi ne privoščijo, vrhu tega se bojijo za Sueški kanal. — Turški sultan bi rad vojakov v Egipt poslal, toda

sam, nikakor pa ne vzajemno z evropskimi vojniki, ker bi se tako pri mohamedanih zameril. — Angleži so toraj sami, le Francozi jim pomagajo s krdelcem 5000 mož, ki imajo nalog varovati Sueški kanal, dalje v deželo pa ne prodirati. Vsled tega Angleži pripravljajo večjo armado, okolo 30.000 mož. Višji poveljnik je general Wolsely. Dne 4. avgusta namerava ta iz Aleksandrije in Abukirja dalje prodirati proti Arabi-paši. Delo utegne krvavo biti, kajti Arabi je proglasil vojsko zoper Angleže in se močno pripravlja na boj, okolo 20.000—50.000 mož ima zbranih od blizu Aleksandrije do Nila. Mohamedani celega sveta mu dajejo prav, zlasti oni, ki so arabskega naroda. Zato vre od vseh strani prostovoljcev, 150 jih je celo iz Meke v Arabiji došlo. Arabi v Siriji tudi uže gledajo na Egipt in pričakujejo od ondot obnovenje mohamedanstva ter želijo novo mohamedansko-arabsko državo proglasiti brez Turkov. Zoper kristijane so pa močno razjarjeni in iz Egipta dohajajo strašne novine, da so baje v večih mestih vse, kar je krščeno, pobili in zaklali. Zato se močno bojimo za katoliške misijone, katerih je veliko po celej dolini velikanske reke Nil globoko v osredno Afriko. Zakrivili so to pohlepni Angleži, ki so egiptovskim vice-kraljem proti oduškim obrestim denarjev posojevali in s Francozi vred po 70 milijonov frankov za činž-vsako leto iz dežele potegnoli. Naposled so pa še, ko se je egiptovsko ministerstvo pod Arabi-pašo začelo upirati, prenašlo streljali v Aleksandrijo, ne imajoč seboj zadosti vojakov, ki bi precej na kopno udarili, mesto in deželo zasedli in vse večje nesreče zabranili. Sedaj je prepozno, mohamedani so razkačeni in Bogu samemu je znano, koliko krvi prelivanja utegne še tukaj nastati.

### Za poduk in kratek čas.

Naš domači regiment štev. 47.

IV. Pred včerajšnjim obhajali so naši Slovenci v šotoru blizu Novega mesta dunajskega slovesno 200letnico svojega regimenta štev. 47. Reservni regiment stori toisto v Mariboru dne 1. avgusta. V povzdigo slovesnosti hočemo toraj denes nadaljevati zgodovino slavnega regimenta od tiste dobe, ko je na slovenska tla bil premeščen. Izpustimo tako 116 let ter odložimo do primernejše prilike: razlagati, kako brabro da se je naš regiment obnašal v raznih vojskah zoper Turke, Pruse in Francoze pod Napoleonom I. Le to omenimo iz francoske vojske, da je regiment v tem času dobil drugo opravilo, odrezal grde cofe in štel več bataljonov brambovcov zraven grenadirjev in navadnih pešbataljonov. Zamenil je tudi stare čelade z ležišimi „čakami“. Lastnik mu je bil od l. 1805 naprej izvrstni, jako učeni in priljubljeni Ludvik baron plem. Vogelsang.

L. 1815 bil je strahovitej francoskej vojski